

ψυχῆς· ὁ τοίνυν ἀδίκως τι ποιῶν ὑποστρώννυσι τὸν λογισμὸν τοῖς πάθεσι καὶ ταράττει τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, ὁ δὲ πάσχων τοῦτο ἑαυτὸν ἀδικεῖ, ἐπεὶ οὖν μέγιστον πάθος· διὰ τοῦτο καὶ ἀθλιώτατός ἐστι. δεύτερός ἐστιν μετὰ τοῦτον ἀθλιος ὁ δικαίως φονευόμενος· δεύτερος δὲ ἐστίν, ἐπειδὴ ὁ μὲν πρῶτος εἰς τοῦτο ἦλθεν εἰς τὸ ἀδίκως ποιῆσαι τι καὶ αἰεὶ ἀπὸ τῆς ὑγείας ἐπὶ τὴν νόσον ὁδεύει τὸ παρὰ φύσιν ἀσπαζόμενος· ὁ δὲ δικαίως φονευόμενος, εἰ καὶ ἄξιός ἦν, ἀλλ' οὖν ἰατρεύεται καὶ ἐπὶ τὸ κατὰ φύσιν ἐπανέρχεται. τρίτος ἀθλιός ἐστιν ὁ ἀδίκως φονευόμενος· ἰστέον γάρ, ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν τῷ παντὶ ἀταξία, ἀλλὰ πρόνοια τὰ πάντα ὁρᾷ, ὥστε καὶ δοκῆ ἀδίκως φονεύεσθαι, ὁ δημιουργὸς οἶδεν τὴν τάξιν αὐτοῦ· ἐπεὶ οὖν ἐπεπλημμέλητο αὐτῷ ἐν τῇ προβιωτῇ, διὰ τοῦτο ἀπεκτάνθη, ὥστε ὁ μὲν φονεύσας αὐτὸν κακῶς ἐποίησεν ἀδίκως φονεύσας, οὗτος δὲ κατ' ἀξίαν τέθνηκεν. τρίτος δ' ἔστιν, ἐπειδὴ ἀδίκως δοκεῖ φονεύεσθαι· ἀμέλει φέρεται, ὅτι εἶπέ τις τῷ Σωκράτει, ὅτι μὴ γὰρ λυποῦμαι, ὅτι ἀποθνήσκεις, ἀλλ' ὅτι ἀδίκως· ὁ δὲ Σωκράτης εἶπεν αὐτῷ· τί οὖν; ἤθελες ἵνα καὶ δικαίως; ὥσπερ οὖν ἀγροῖκος εἰσελθὼν εἰς δικαστήριον καὶ ὁρῶν τοὺς μὲν γερῶν, τοὺς δὲ κολάσεως ἀξιουμένους καταγνώσεται μὴ μαθῶν τὴν αἰτίαν, δι' ἣν τοῦτο γίνεται, γνοὺς δὲ ἐκάστου τὰς πράξεις ἀποδέξεται, οὕτω καὶ ἡμεῖς, ἐπειδὴ μὴ ἴσμεν τὴν ἀξίαν, δι' ἣν τέθνηκεν, μεμφόμεθα. εἰ τοίνυν εἰδείημεν, ὅτι κατὰ ἀξίαν ἕκαστος ἀπολαμβάνει, οὐκ ἂν φθεγξαίμεθα ποτε τὸ τραγικὸν τὸ λέγον·

τολμῶ γὰρ εἰπεῖν μήποτ' οὐκ εἰσὶ θεοὶ
κακοὶ γὰρ εὐτυχοῦντες ἐκπλήττουσί με.

ὁ οὖν λέγει ὁ Ἐπίκτητος, ὅτι ὥσπερ ὁ μέλλον ὑποκρίνασθαι δρᾶμα ὀφείλει καλῶς ὑποκρίνασθαι, ἵνα εὐδοκιμήσῃ, οὕτως

16 cf. Diog. L. II 5, 35
17 cf. Simplic. in Epictet. man. p. 357
18 cf. Simplic. in man. p. 206

26 Frag. trag. adesp. 465; cf. Simplic. in Epictet. man. XVII. cf. Simplic. in man. p. 206

4 mg. β' τοῦ ἀναιρουμένου ἀδίκως τῷ τελευτῶν γενναῖον λόγον του περι σώματος διάταγμα

9 mg. γ' 11 mg. ση. τὴν ψευδῆ αἰτιολογίαν
18 mg. ση. τὸν τοῦ Σωκράτους ἐν
26 mg. ση. 28 ση. τὸ Ἐπικτή-